

(KOMÉDIA)1

Fordította BOROS KINGA

(Ezt a szöveget 2004-ben írtam Besztercén a Hogyan írjunk új szövegeket? című workshop keretében. Koordinátorok: Roberta Levitow és Nicolae Manda. Első alkalommal a 6 darab 10 perces /„6 piese de 10 minute”/ című kétnyelvű antológiában jelent meg nyomtatásban, a besztercei Charmides Kiadó gondozásában 2005-ben; angol nyelven a New York-i Martin E. Segal Kiadónál, a RoMania after 2000 című antológiában látott napvilágot; az ősbemutatót 2006 novemberében a Play Company produkciójában Kaipo Schwab rendezte, a New York-i 59E59 Színházban. Az alábbi szöveg a 2009-ben újraírt, végső változat.)

SZEREPLŐK:

VASILE2 – 20 éves, egyetemista lány

MISS RENATA – 58 éves, nyugdíjas, lépcsőházfelelős

NEAGOE3 – 48 éves, munkanélküli

VASUTASOK KARA – a hang-, látvány- és illatingerek felelőse, folyamatos működésben

A KAR tagjai alakítják a további szereplőket: Buraga asszony, Vasile apja, az ösztöndíjbizottság tagja, a főnök fia, a hivatalnok, a kétgyermekes asszony, a szerelő és a bemondónő

(A Kar teremti meg a hangzó és illatkörnyezetet.

Hangszerek/eszközök: bádoglepok, megkopogtatott vonatkerék, karcolások, süvítések, fűtők, riasztók, szotyizás, kakukkos óra, rumesszenc, hagymaapritás, parizer, halkonzerv, vasúti sín, érkezés/indulás bejelentések, viaszos vászon, szerelvény-összeállítás, vízcsorgás, tükrötjás, szalonna, izzadság, vastagon szeletelt kenyér, kártyázás, műanyag palackok, egy 60 éves asszony – Miss Renata, nejlonzacskók, forró olaj, autóillatosító, hajfixáló, püré, rádió, Dacia-kormánykerék, egy 40 éves munkanélküli férfi – Neagoie, por, gyógyszeres doboz, szúnyogok, iszapszag, Coca Cola, golyóstollak, kávéfőző, egy 20 éves diáklány – Vasile, fémdetektor, érmék, kulcsok, olcsó szappan, lobogó víz, orrfacsaró WC-szag, mocskos, nedves rongyok, alufólia, talált tárgyak egy állomásból, egy konyhából, egy szervezet irodájából, egy telefűstölt autóból, egy követségről.

Egy képernyő a vonatállomáson, amelyen hirdetések, hírek, reklámok futnak.

Az előadóteremben. Belép a Kar, klasszikus zenei hangszerek tokjában hozzák a díszletelemeket és kosztümöket. Elhelyezik a játéktérben. Felépítik a három konyhát.

Miss Renata konyhája – bekapcsolják a rádiót, felhúzzák a kakukkos órát. Kilencet üt. Behozzák Miss Renatát egy alacsony, árumozgató kocsihoz hasonló platós kocsin, majd másik kocsin Miss Renata konyháját. Ugyanígy hozzák be Vasilét és Neagoét, és ebből a kocsirendszerből állítják össze a következő helyszíneket is, a megfelelőképpen felszerelve a kocsikat.

Miss Renata, kezében a telefonnal mozdulatlanul ül. Bátorságot gyűjt a telefonáláshoz.)

A KAR TAGJA (bemutatja Miss Renatát, ujjával mutat rá): Miss Renata Negrea, hatvanéves, nyugalmazott könyvelő. 049 a szerencseszáma, ugyanakkor Németország hívószáma. Nem bírja az erős szagokat. Kilencféle gyógyszert szed, többségét a szívére. Alul-felül protézise van. 14 éves kora óta dohányzik, először a papi lak padlásán gyűjtött rá, tanító édesapja jó barátja volt a papnak. Ő volt a bálkirálynő az érettségi banketten. Elvált. Gyermektelen. Az ÖIÜ-ben (Öntőipari Üzemben), más néven az Öntödében dolgozott 35 éves koráig, amikor is betegállományba vonult. Szívroham végezte vele.

MISS RENATA: Azok után, amit értük tettem (Feláll, felhúzza az órát), én vagyok az igazi anyjuk.

(Szünet)

MISS RENATA (felemeli a kagylót): Halló. Halló. Na, végre van tónus. Megszakadt. Biztos ezek szakítják meg. Le is hallgathattok, úgyse tudtok olyat tenni velem, amit már ne tettek volna meg! Épp eleget tettek! (Kiabál a telefonkagylóba) Üssön meg a guta! Vigyen el az ördög, szerencsétlenek! Miért hallgatnak le? Régebben két órát kellett várni, hogy kapcsoljon az a ringyó központis, most pedig megszakítják? Nem kínoztak eddig is eleget? Kirúgtak a pártból meg az állásainkból, amikor az anyjuk meg az apjuk lelépett, hogy arról pletykált az egész város. Nem szégyellik magukat? (Szünet) Jó szórakozást kívánok! (Szünet) Megyek Nuşfeleancához, már megint folt van a mosogatónál. A pofátlanja. Megmondtam, hogy javítsa meg a lefolyóját, mert meszelek. Şumudică4, Şumudică4, szállj le! Szállj le onnan! Az anyád! Mondom, hogy szállj le! Disznó macskája.

(Vasile családjának konyhájában. A Kar egy tagja kintről: „Vasile! Vasile! Adj valamit a fejfájásomra, mert mindjárt meghalok! Vasile!” Vasile a konyhában szétfröccsent pürét takarítja fel.)

VASILE: Menj a fenébe! Pozitívan kell gondolkodnom! Pozitívan kell gondolkodnom! Pozitívan kell gondolkodnom! Pozitívan kell gondolkodnom! Pozitívan kell gondolkodnom! Pozitívan kell gondolkodnom! Pozitívan kell gondolkodnom! Pozitívan kell gondolkodnom! Pozitívan kell gondolkodnom! Pozitívan kell gondolkodnom! Pozitívan kell gondolkodnom! Pozitívan kell gondolkodnom! Pozitívan kell gondolkodnom! Pozitívan kell gondolkodnom!

(Vasile kimerülten ül, kezében a mobiljával. Idegesen vár.)

A KAR TAGJA (bemutatja Vasilét): Vasile, húszéves, másodéves a bukaresti Politikai és Közigazgatási Tudományok Karán. Tizenkét éves kora óta arról álmodozik, hogy elmegy Besztercéről. Tizennégy éves kora óta dohányzik, először a strand melletti Kiserdő hídján gyújtott rá. Szereti a szomorkás zenét. Középiskolában a besztercei ACOS ONG5 tagja volt, és a helyi árvaházban bemutatott karácsonyi műsorban ő alakította a betlehemi csillagot.

(Miss Renata konyhájában)

MISS RENATA (a macskájához és a kakukkhöz beszél): Felhívom őket és megmondom, hogy beteg vagyok, de komolyan, és tartsanak ott, amíg meggyógyulok. Hogy rákos vagyok-e? Mint az anyja. Mert örökletes. Meg mint Ilona néni. Csomó van a fülem mögött. Szerintem rák. Nem látok jól a jobb szememmel. Biztos vagyok benne, hogy rák. Nyilván rák. Láttam tegnap egy adást, abban is pont ilyen bibircsókja volt. És azt mondták, rák. Nagyon meghízta az utóbbi időben. Kész. Elmegyek. Megyek Németországba. Megyek Németországba. (Dúdolja) Megyek Németországba. Csisz-csosz Németországba. Csisz-csosz Németországba. Depressziós leszek. Szállj le, Şumudică! Disznó! Veled meg mit csináljak? Mert arról szó sem lehet, hogy magammal vigyelek. Arról szó sem lehet. Marina még hagyján, de This... Befejeztük. Ott enni lehet a földről. Nincs ezeknek kedvük a macskaszórhöz meg a macskaszarral, macskapisivel tele mosogatóhoz, mert én megtanítottalak, hogy oda végezd a dolgod. (Szünet) Ott enni lehet a földről. (Şumudică sétálgat) Kész, nincs mese. Megyek Németországba. Megyek Németországba. Itt hagylak Buraganénál. Megkérem szépen, nem mondom meg neki, hogy nem jövök többet vissza. A piszok, bezzeg én hányszor segitettem rajta! Kanapét szereztem neki, engedélyt a garázsra, mit még? Német ruhák, német kávé. Rendes leszek, azt mondtam. Inkább ne legyen nekem, de legyen neki. A szomszédokkal mindig jóban kell lenni, sose tudod, mikor ég le a lakásod csak úgy, azt sem tudod, mitől. Úgyhogy adni kell nekik ezt-azt, hogy biztonságban érezd magad, hogy jóban legyél velük. Senkiben se lehet megbízni. Mintha nem tudnám, miket mond rólam, hogy lehülyéz a hátam mögött ez a piszok? Hát elmondta Nuşfeleanca. De szólhatok egy szót is? Nem szólhatok. A szomszédokkal jóban kell lenni, tetszik, nem tetszik. Şumudică, szállj le, mert szétverem a fejed.

(A konyhában – Neagoie, le nem veszi a szemét a mobiljáról – szól az Europa FM6.)

A KAR TAGJA (bemutatja Neagoét): Neagoie. Negyvennyolc éves. Munkanélküli. Szűrő nélküli Carpaţi-t7 szív 13 éves kora óta, először a szülői ház konyhájában gyújtott rá. 18 éves korától meós volt a csődbe ment ÖIÜ-ben, más néven Öntödében, rádióaktív anyagok minőségellenőre, ebből kifolyólag felső fogsora protézis. A főnökhöz ment dolgozni, akinek aztán család miatt bezárták a cégét. Hitelt vett fel a házára, hogy új céget indítsón, ami aztán csődbe ment. A felesége Olaszországban ápolónő. Nem tud főzni, és napokig nem cserél alsógatyát.

NEAGOE (eldönti, hogy felhívja a főnök fiát): Halló. Igen. Igen, én vagyok. (Szünet) Hívjam holnap? Hívhatom? (Szünet) Igen. Igen. Tudom. Majd Ön felhív. Ne feledkezzen meg rólam, kérem. Bármit, igen, bármit. Tudom. Tudom. Mondja meg neki, kérem, hogy két hete egy cseppet se ittam. Holnap megy látogatóba? Esetleg holnapután? Meglátjuk, igen, persze. Akkor várom, hogy hívjon. Nagyon kérem, mert lassan végünk van... Tudom. Igen, igen. Igaza van. Rosszul csináltam, nem így kellett volna. Igen, igen, persze. Kérem, gondoljon ránk is, hát Ön olyan nekünk, mint a saját gyermekünk. Puşa se bírja már, csúfot üznek azok belőle. (Szünet, elcsuklik a hangja) Maximus úr, kérem, adja át jókívánságainkat neki, mellette állunk ebben a szerencsétlenségben és igazságtalanságban, amibe került, mert hát így van ez, ha emberek írják a törvényeket... Hát nem elfogytak a perceim! Basznám szájba a nyavalyás taknyosát, még én kell könyöröggjek neki, elküldelek az apád után, hogy azsúrozzák ki a seggeteket, te nyavalyás. Hogy az anyád ne sirasson!

MISS RENATA (a telefont nézi): Várok negyedig, és akkor felhívom.

VASILE: Rendben lesz. Rendben lesz. Ami az anyém, félre van téve. Ami az anyém, félre van téve. Ami az anyém, félre van téve. Pozitívan kell gondolkodnom. Ami az anyém, félre van téve. Ami az anyém, félre van téve. US of A. US of A.

MISS RENATA: Várok még negyedórát, és felhívom. Megmondom neki az igazat. Megmondom, hogy ott akarok maradni, mert itt nem bírom. Hogy többé nem akarok visszajönni. Mégis mennyi helyet foglalok? Tényleg semmire sincs szükségem. Ugyan mennyi étel kell nekem? Különben is meghízta. Şumudică! Şumudică!

NEAGOE (megszólal a telefonja): Igen... Van egy ötlete. Értem... Bármit, hiszen mondtam... Hogy most azonnal? Máris induljak? Tehát... Értem. Megértettem. Mondtam, bármit. Nem félek én, mitől félnék? Legfeljebb a Jóistentől. Tudom. Tudom... Van öltönyöm...

Nem tudja meg, honnan tudná meg? Értem... Pericoloso pericoloso (Utánozza, udvariasan nevet) persze...

VASILE (egyedül, a tükörnek): Tudom, hogy ez az ösztöndíj megváltoztatja az életem. Nem. Még egyszer... Tudom, hogy lehet más is az életem. Nem. Nem. Pozitívan kell gondolkodnom. Pozitívan kell gondolkodnom. Nem. Tudom, hogy egy fiatal ember életében a legfontosabb dolog, hogy utazzon. Nem. Nem. Nem. Nem. Nem. Meg kell kapnom ezt az ösztöndíjat. Nem bírom tovább. Nem bírom tovább. (Sír) Meg kell kapnom ezt az ösztöndíjat. Jó napot kívánok. A nevem Vasile. (Zokogni kezd) Nagyon szeretném. Jól tanulok. Csinálni akarok valamit. Nagyon akarok valamit csinálni.

(Buraga asszony lakásának bejáratában)

KAR: A Kar egy tagja megjelenik mint Buraga asszony, virágos pongyolában. Maga elé tesz egy küszöböt és egy lábtörölt, amelyen azt írja, Welcome. Vesz egy nagy levegőt. A kályhán

MISS RENATA: Jó napot, Buraga asszony!

BURAGA: Renata asszony.

MISS RENATA: Ezt hoztam. (Odaad egy lapot, karjában fogja a macskát)

BURAGA (hangosan olvassa): „Figyelem. Alulírott Negrea Renata, lépcsőházfelelős, az A, B és C lépcsőházak lakóbizottsági elnöke, jelen papír értelmében, egészségügyi okok miatt kénytelen vagyok lemondani a hivatalról, amelyet tíz éven át elfoglaltam.” Szerintem át kellene gondolnia. Maga a legjobb erre a feladatra.

MISS RENATA: Eszemben sincs. Nem. Már meg se haragudjon, Buraga asszony, de csúfot üznek az emberek a munkámból. Nem gondolom meg magam. Hányszor elmondtam, hogy ne szállítsanak bútort a liftben? Mondtam, ugye? Tegnap megint elromlott. Nem könyöröghetek mindenkinek. Nem bírom.

BURAGA: Renata asszony. Ne haragudjon... (Viccelődni próbál) De amikor jönnek az unokahúgai Németországból, akkora csomagokkal, mint egy-egy szekrény? Ne haragudjon...

MISS RENATA: Azokból a csomagokból kaptál te is kávékat meg egy csomó mindent... Még hogy ne haragudjak?! Hogyne haragudjak. (Szünet) Vettem cserepet, árvácskát ültettem bele. Látta maga is. S hát tudja, a maga férje segített elhozni a cserepet. Tegnap az egész tiszta hűgy volt, belepisiltek a virágcserepbe.

BURAGA: Ilyenek az emberek. Nem akar bejönni?

MISS RENATA: Nem, hagyja csak, a macskával vagyok... Németországban ilyesmi nem történik. Ott enni lehet a földről. Tudom, mert voltam. Hogy lehet bútort vinni a személyszállító lifttel?

BURAGA: Na, hát sajnálom, de mivel hozzuk fel az ötödikre? Azok a harmadikról falat törtek, és lifttel vitték a törmeléket, nekik mégse szólt semmit.

MISS RENATA (suttogva): Még szép, nem akarom, hogy rám gyűjtsák a házat, nem lehet tudni ezekkel a vademberekkel, betelepített bányászokkal, csak azt hittem, hogy magukkal szót lehet érteni. Mert én égetem a képemet a liftszerelő előtt minden alkalommal. És ha elromlik, még anyámhoz se tudok kimenni a temetőbe, senkit nem érdekel, hogy öreg vagyok, és nem bírom a lépcsőket. (Szünet) Itt van a pincekulcs és a nyilvántartó. Megyek Németországba az unokahúgaimhoz. Vegye át maga.

BURAGA: Isten ments! Én? Beszéljen Mariusszal az adminisztrációról.

MISS RENATA: Mit beszéljek vele? Az egész lépcsőház lemondott a maguk javára a szárítóról, a pincéről, mert mi nem vagyunk falusiak, nekünk nincs mit beraktározunk. Hát legalább ennyit csináljanak. Foglalkozzanak ezzel! A lifttel és a kaputelefonnal mindenekelet.

BURAGA: De mi dolgozunk. Munkába járunk.

MISS RENATA: Amikor még mennek ki falura, ne feledkezzen meg rólam, kell még öt kiló lilahagyma meg abból a vékony szalonnából. És meg akartam kérni még valamire... De hát...

BURAGA: Belépek én magához később, és hozok szalonnát is, meg még van a tartozásom is, mert később kaptunk pénzt... Na... akkor...

MISS RENATA: Nem a pénzről van szó, hagyja csak... Nem kell nekem pénz, mit csináljak vele? Ott vannak az unokahúgaim, kicsi pénz jön a szalonnából is, bár inkább a barátnőimnek viszem, Katinak, Elfridének... Ha eladom a porcelánokat, az is elég, hogy Németországban maradjak, de most nem a pénzről van szó... mást szerettem volna...

BURAGA: Odakap a paprikásom... Szerintem maradjon maga ezután is.

KAR:

Megtöltik a kávéfőzőt

Kávé főznek

Mosolyognak

Billentyűzet hangja

Számítógépek

Windows-hangok

Nyomtatók

Golyóstollakat nyomogatnak

(A Kar egyik női tagja inget, nyakkendőt, zakót vesz az egyenruhájára, olvasószemüveget tesz. Ő fogadja az ösztöndíjra pályázó Vasilét.

A Soros Alapítvány irodája)

AZ ÖSZTÖNDÍJBIZOTTSÁG TAGJA: Tell us more about the motivation for your application. (Miközben folyamatosan Vasile szemébe néz, villámgyorsan jegyez a füzetébe mindent, amit a lány mond.)

VASILE: I believe that America is the land of possibilities and that I can learn a lot out of this experience and... (Izgatott, belezavarodik. Hosszú szünet)

AZ ÖSZTÖNDÍJBIZOTTSÁG TAGJA: Now, let's talk about the project for your return? Because you know I guess, there is a part in the scholarship that mentions you return for at least two years, right?

VASILE: Yes. I know. I know. I want to start a project that would fight against discrimination and support education and cultural development in all regions of the country. I want to start an organization that would make people understand that not the differences between us are important, but what gets us together. We're all the same. To raise the awareness of people and the force they are when they collaborate and work together and support each other, and not miss any chance when they meet to really be there, to really be present, all focused and aware and conscious and responsible and enjoy and make something rich out of each second they spend together with another human being and...

AZ ÖSZTÖNDÍJBIZOTTSÁG TAGJA: Just a sec. Hold on a second...

VASILE: ... and really think positive. Sorry. I really want this scholarship. I'm sure it will change my life.

AZ ÖSZTÖNDÍJBIZOTTSÁG TAGJA: And you have a plan, to make all this possible, I mean, in a practical way? Did you think of something?

VASILE: I did. First, get them together somewhere, all these people that have no power, have no awareness of the force they are and debate on different topics. Prioritize the problems we identify. Each time I take the subway and see all those sad grey faces sitting there I can't stop thinking what would happen if they would notice each other for a second and in that second connect – a power that could move things forward for sure. I had enough of „But what could I do? I am just one... there's nothing to be done about... you idealists, you are politically imature”. An NGO first. I know it's not a lot but we have to start somewhere.

AZ ÖSZTÖNDÍJBIZOTTSÁG TAGJA (tovább jegyzetel): Thank you. We'll keep you posted. That's all for now though. Thank you.

VASILE: Thank you.

(A konyhában)

MISS RENATA: Ajaj! Hajaj! (A macskát simogatja) Mihez kezdek veled?

KAR:

Gyógyszereket vesznek
Színek szerint a tablettákat
Zenélnek a dobozokkal
Kongatják az órát
Dobolnak az asztalon
Játszanak

A macskával

Vizestáljával és száraz eledelével zenélnek

MISS RENATA: Valamit veled is kezdenem kell. (Suttogva beszél, mintha közben folyamatosan fülelne valamerre)

(A konyhában)

NEAGOE (kiabál a telefonba): Hallasz? Puşa, hallasz? (Szünet) Kész! Hát nem lehetett tovább. Legfeljebb egy hónap alatt összeszedem a pénzt, visszavesszük a házat a banktól, és haza jössz. Minek maradj, Puşa, hogy csúfot üzzenek belőled azok a nyavalyások. Igen. Tudom... Tudom, de azt mondta, hogy ha sikerül, ad pénzt, hogy kifizessem a bankot. Huszonkét éves. Nem lehet megbízni benne, de hát senkiben nem lehet megbízni! (Szünet) Tudom, már mondtad, igen... (Szünet) Nem érted, hogy én személyesen megyek a szerződéssel?! Engem küld Törökországba aláírni valami szerződést. Úgyhogy nem verhet át... Nem verhet át. (Szünet) Mi? Hogy? Lefosott? Hát látod, te Puşa? Látod... Mit csináltál? Nem tud járn, az anyja ízjét nem tud járn, a rohadt vénembere, hogy esne bele az egész makarónizabáló bandájába. Mi, Puşa? Mi? És mit csináltál? Megmosdattad, mi. Ez így nem mehet tovább. Azonnal hazajössz! Várj na... Várj... Ne sírj, na, mondom, hogy visszaveszem a házat... Két hete... Igen... Nem... Nem... Üssön meg a guta, ha... Mondom, na... Nem, egy cseppet se... Itt gebbedjek meg... Üssön meg a guta... Halló! Halló! Hallasz?

A Kar összehangolja a három konyha hangjait.

MISS RENATA (a bőröndjén ül, simogatja az ölében a macskát. Csendben sír. Suttogva beszél, mintha attól félne, meghallja valaki):
Tudd meg, magamnak is ezt kívánom. Ha, Isten őrizz, ágyrak esem. Nem akarok senkinek a nyakába akaszkodni. (Jajveszékel, kesereg) Kire hagyjalak? Kire, hát nincs kire! Láttad, milyen gyönyörűen beszélt az a ringyó Burăgoaia is. A pofátlanja. Őt akartam megkérni, de hát nem volt kivel beszélni. Az hagyna téged szomjan pusztulni, te Şumudică, te. Még vizet sem adna neked. Semmit se fogsz érezni, édesanyám. Kapsz egy injekciót, és elalszol. Bocsáss meg! Bocsáss meg! (Sír) Magamnak is ezt kívánom, ha oda jutok, nincs annál rosszabb, mint másnak teher lenni. Inkább kapsz egy injekciót, és elalszol. Bocsáss meg! Bocsáss meg! (Hangosan kifújja az órárt) Befúj spray-jel, azt se érzed, hogy megszúr. Németországba szó sem lehet róla, hogy veled együtt befogadjanak, úgy hull a szőröd. Ott nem úgy van, mint itt. Nincs hol tartaniuk. Nem vihetlek. Nem vihetlek. (Szeretettel) Disznó

macskája, ami vagy. (Sír, megcsókolja a macskát)

KAR:
Egy alkalmazott
Felszerel egy kormánykereket
Öltözik
Zakó
Fehér ing a nadrágból kiengedve
Lenyűgözve játszik egy világító kutyúvel
Mereven nézi a kutyút
A Kar többi tagja
Az autó zaját teremti meg
Az utcát
Hangokkal
Ritmusok a lejátszóból
Kiszűrődnek az autóból
Amint a csatornák közt keresgél
Az autóban, a főnök fia (Kettőjük közt az aktatáska)
A FŐNÖK FIA (a kutyút nézi): Figyelsz, haver?
NEAGOE: Igen. Igen.
(Hosszú szünet után)
A FŐNÖK FIA: Apám azt mondja, nem ad neked több munkát, rég ki kellett volna rúgnia... szóval...
NEAGOE: Kérem...
A FŐNÖK FIA: Nem vagy jó semmire, és... Mondjuk, a faszt se érdekel, mit mond apám. Személy szerint azt gondolom, ilyen az összes moldvai, de az üzlet az üzlet... Ugyan ki hallott már Besztercéről? Na de ha apám azt gondolta, itt fogja megütni a főnyereményt... Van egy meló... Százezer dollárt kapsz belőle...
NEAGOE: Kérem, ne vicceljen velem...
A FŐNÖK FIA (a kutyút nézi): Nem... ez a meló... Nem tudhat róla senki... Apám se. Főleg ő nem. Mondjuk, szerintem nem jön ki többet, de az üzletnek menni kell tovább. Nemde?
NEAGOE: De...
A FŐNÖK FIA: Szóval mondom... Ebben az aktatáskában van a szerződés az arabnak. Nem nyitod ki, semmi dolgod vele... különben is le van zárva. Odaadod, elveszi, aláírja (Idegesen nevet), visszahozod. Repülővel mész Bukarestből, mint egy úriember. Öltönyöd van? Autóval jössz vissza, nem érdekel, két nap alatt, három, akárhány, hozod a táskát. Senki nem tudja meg, senkivel nem beszélsz, mert ha valaki megtudja, mi van abban a szerződésben, ellopja az ötleteimet, és akkor neked... erre gondolni sem akarok... tessék nagyon-nagyon odafigyelni.
NEAGOE: Semmiképpen se.

A FŐNÖK FIA: Na persze, mit is mondjak. Idefigyelj, ha az arabus9 nem adja oda... szóval, ha nem írja alá whatever... erre gondolni sem akarok. Mert ezek a cigányok10 könnyen meggondolják maguk. Itt egy mérleg... A táska most 1,3 kiló. Minden további nélkül előveszed a mérleget, és megméri a táskát az arabus szeme láttára. Megmutatom... Így... Fix 5 kilót kell, hogy nyomjon... Másképp nem lesz meg... Felfogtad, milyen fontos?
NEAGOE: Igen, értem... Értem... Tudja, milyen fontos ez nekem. És Puşának...
A FŐNÖK FIA: El kéne boldogulnod... (Narancsot vesz elő, lassan meghámozza, a kezét az ingébe törli) És hagyta a feleséged elmenni dolgozni, te meg itt látogat... Haver...
NEAGOE: Én nem... ő akarta...
A FŐNÖK FIA: Nesze pénz. Kerülő úton jössz haza, érted? (Szünet) Na, nyugodj meg, mert nem jódolgában ment ki.
NEAGOE: Tudom... Tudom...
A FŐNÖK FIA: Van rendes öltönyöd? Legyél úriember.
NEAGOE: Hogyne... hogyne...
A FŐNÖK FIA: Te félsz. Hát ez rossz ötlet volt. Felejtsd el, hogy találkoztunk.
NEAGOE: Nem félek...
A FŐNÖK FIA: Totál kész vagy. Szállj ki! (Visszaveszi a pénzt) Beszarikkal nem dolgozom...
NEAGOE: Kérem. Könyörgöm. Szükségem van erre a melóra...
A FŐNÖK FIA: Bizonyítsd be! Könyörögj!
NEAGOE: Kérem. Könyörgöm.
A FŐNÖK FIA: Esküdj meg!
NEAGOE: Esküszöm. Esküszöm. Egyáltalán nem félek... Mi, hát nem ismerem én azokat a nyavalyás törököket?!
A FŐNÖK FIA: Puşára.
NEAGOE: Puşára.
A FŐNÖK FIA: Jól van, csak szívattalak. Betojtál. Hajaj. Szóval, kedden pontban 12-kor a Kék Mecsetnél. (Lefényképezi a mobiljával) Ők megismernek. (Nevet) Kedden, három kemény óra. Tessék nagyon-nagyon odafigyelni. Megleszünk mi valahogy. (Rövid szünet) Nyugi, mi, románok mindig elboldogulunk, nem tudom, hogyan, de elboldogulunk... Ha nem állít meg senki, annyi, mintha meg is volna... Vigyél magaddal valamit, egy üveget, amibe pisilj útközben, nem szállhatsz ki a kocsiból, amíg célhoz nem érsz, vagyis hozzám. Nagyon-nagyon odafigyelni, haver...
NEAGOE: Nem tojtam be.
A KAR:
Verik a csövet

Víz
Csobog

Flex
Átvágott lefolyócső

(A konyhában)

MISS RENATA (izgatottan formálja a számot, nagyon hangosan beszél a telefonba): Halló! Halló! Hogy vagytok? Halló! Édesanyám drága lelke. Hogy vagytok? Hallasz? Jól hallasz? Igen? Jól? Jól? Igen. Marina drága, mintha szegény megboldogult édesanyádat hallanám, Isten nyugtassa. (Sír) Meg mertem volna esküdni, hogy ő az, amikor beleszóltál, tisztára az anyád hangja. (Szünet) Hogy lennék? Bosszankodom itt ezekkel. Nem... Nem... És fáj itt alul, azt hiszem, bemegy az étel a fogsorom alá, mert, emlékszel, ott egyet meghagytál, azt mondtad, legközelebb lecsiszolod... igen... fel van dagadva... nem gennyes... nem, csak amikor eszem, igen. Hát igen, mert aztán nem tudom, mikor tudok jönni... jön a Halottak Napja... aztán a Karácsony... biztos ti is elutaztok vakációzni... pár napra jövök csak... nem, nekem is dolgom van itt... Karácsonyig semmiképp se... igen, igen... (Megörvend) akár már ma... hát ingyen vonatozom... amióta deportáltak... hogy menekültek vagyunk. (Nagyot nevet) Anyád kapott ott valamit? Nem? (Szünet) Hat hónapos... igen... ő hat hónapos, én hároméves voltam. Lószar, elvittek egyik helyről a másikra, semmire se emlékszem. Lola biztosan emlékszik. (Nevet) Jó, persze, megtoldják a nyugdíjamat, ingyen vonatozom, és nem kell fizetnem a tétét. Lószar. Mit hozzak, mondjad! Ugyan, semmiség. Lekvárt és még mit?... áá, nincs már meg, odaadtam Dinužának... az, az, a varrónő. De megvan az a kannás. Az megvan. Dehogynem emlékszel! Amelyiket anyád annyira szerette, és nem akartam nekiadni, hogy majd veszek neki is egyet, erre mi lett a vége... jaj... amelyik a halat meg a kannát fogja... igen... igen... Jövök. Jövök. Csókollak. Csókolom Thist is. Csókollak, kedves drágaságom.

A KAR:

Fémdektor hangja
Csörgések
Kulcscsomó
Mobiltelefonok
Kipakolják a zsebeik
Nadrágszűj
Lehúzzák a cipőiket
Sípóló detektor
Motozásos ellenőrzés

(Egy nő a Karból fekete szoknyát és blézert vesz az egyenruhájára, fekete fejkendőt köt, két férfi kicsi méretű gyerekruhába bújjik, megfogják a nő kezét, lekuporodnak,

bömbölnék. Egy másik nő a Karból fehér blúzt és kék zakót vesz – ő az AEÁ-követség hivatalnokja)
(Hangosbmondó:)

Az AEÁ követségén
Number 23 please
Number 23 please office 7
23-as sorszám
23-as sorszám a 7-es ablakhoz

(Az asszony a két gyermekkel odamegy. Szorítja a gyerekek kezét. Síri kezd.)

HIVATALNOK: Your papers please. Please keep the noise down.

ASSZONY: Jó napot kívánok.

HIVATALNOK: Do you speak English?

ASSZONY: Nagyon kérem. Az uram hat éve kinn van. Családegyesítés. (A gyerekek egyre hangosabban bömbölnék)

HIVATALNOK: Nem beszél angolul. Semmi gond.

ASSZONY: Nagyon szépen kérem, asszonyom, szegény gyerekek az apjuk nélkül nőnek fel. Kérem.

HIVATALNOK: Mit csinál a férje Amerikában?

ASSZONY: Hat éve. Nem láttuk, mióta elment.

HIVATALNOK: Csendesebben, kérem! Hogy került a férje Amerikába?

(A másik ablaktól:)

Number 24 please

Number 24 please office 5

24-es sorszám

24-es sorszám az 5-ös ablakhoz

ASSZONY: A családgyesítés végett. Nem hagyhat így minket. Könyörüljön rajtunk!

HIVATALNOK: Sajnálom.

ASSZONY (szorítja a gyerekek kezét, nem akarja elvenni a papírokat, hangosan sír): Asszonyom, könyörüljön rajtunk! Ezeknek a gyerekeknek nincsen apjuk. Vissza kell nekik adnia.

HIVATALNOK: Majd akkor kap vízumot, ha megmondja, hogy került a férje Amerikába.

ASSZONY: Csak rendes életet szeretnénk, hogy ne kínlódjunk, mint a kutyák.

HIVATALNOK: Sajnálom. Parancsoljon, a papírjai.

ASSZONY: Asszonyom, nem lehetne... legyen szíve. Nem viselkedett rendesen, de azt se lehet, hogy így elválasszanak egymástól...

(A gyerekek egyre hangosabban bömbölnek)

(Hangosbemondó:)

Number 25 please

ASSZONY: Kérem... Könyörgöm...

Number 25 please office 7

25-ös sorszám

25-ös sorszám a 7-es ablakhoz

(Egy bodyguard – a Kar tagja – kivezeti az asszonyt)

VASILE: Hi.

HIVATALNOK: Hi. Your papers please. (Ellenőrzi az iratait) The purpose of your visit.

VASILE: School. I have a scholarship for a year.

(Rövid szünet)

HIVATALNOK: Great! Congrats. Come back at 4 to pick up your passport with the visa.

VASILE: Thanks.

(Hangosbemondó:)

Number 26 please

(Szünet)

(Az állomáson. Képernyő reklámokkal és a vasúti társaság hirdetéseivel. Reklámfilm: Az utazás, egy beteljesült álom.

Hirdetés:)

Senkiben sem szabad megbíznod

Csak saját magadban

Ha bármi gyanúsat látsz

Sürgősen értesítsd

Az egyenruhás alkalmazottakat

Hangos reklám:

Az utazás

Egy beteljesült álom
Bárhová

A KAR:

Felveszik a munkaruhákat
átöltöznek –
egyikük hozza a kék
egyenruhákat
koszosak, olajosak
vetkőznek
a koszos zoknikkal verekednek
káromkodnak
nevetnek
röhögnek
a nők külön öltöznek
paravánt tartanak egymásnak a ruhákból
a férfiak leskelődnek
szidják és köpködik őket
egyik nő
utánuk loccsint valamit
végre beöltöztek
Megépítik a vonatfülkét
Zakatolás
Kiabálás
Vízcsorgás

A KAR: Vonatfülke épül a nézők szeme láttára: Két, egymással szemközt helyezett, koszos, összevagdოსott, összefirkált, összekarmolt, leköpdősött ülőke; az ablak alatt szemetes, ömlik ki belőle a szemét, a függönyt a csomagtartó rácsokra bogozták.

Hangok:

„küldd ide
hozd ide a kalapácsot
küldd ide
én már voltam
küldd ide
én már voltam
hozd ide a kalapácsot
küldd ide”
fémes zörej

(Miss Renata, Neagoe, Vasile – összecsomagoltak, öltöznek, indulni készülnek. A Kar ebédszüneten van, újságpapírból falatoznak.)

A KAR: a munkások a fülkét takarítják
felmosnak
Felmosóvödrök
Szivacsok
Seprű
Szanaszét hajigált szemét
Énekelnek
Egyikük becsavar egy rossz égőt
A vonatfülkében
Megrázza az áram
Ijedtség
A többiek nevetnek
Az égő kiég
Káromkodik
Úgy hagyja
Kalapáccsal kopogtatják a kerekeket
Egyenként
Megszólal
A mobiljuk
Különböző dallamok
Mozart

Klasszikus zene
Csörgőhangok
Kakofónia
Egyvalaki marad dolgozni
A többiek telefonálnak
Igen! Igen! Igen!
Kiabálnak
Beillatosítják a fülkét
Mindent kitakarítanak
A fülke
Egyre piszkosabb
A por
Meg a víz
Sárrá válik
Befejezték
Kimennek
Lekapcsolják a villanyt.

(Az állomás jegyirodájában. Miss Renata a pénztárnál. Egy nő a Karból maga elé teszi a pénztárlapot. Mikrofonja és hangszórója van, a mikrofonba beszél, az utasoknak nagyon le kell hajolniuk a mikrofonig, hogy ő hallja, amit mondanak.)

MISS RENATA: Bukarestig, kérem.

PÉNZTÁROS: Nyugdíjszelvényt. (Miss Renata átnyújtja a szelvényt) Hetven lej.

MISS RENATA: De nekem ingyen van.

PÉNZTÁROS: A személyvonatra van ingyen. A gyorsvonatra különbözetet kell fizetni.

MISS RENATA: Máskor is voltam, és nem fizettem.

PÉNZTÁROS: Nem tudom, hol volt. Kéri a jegyet, vagy alkudozik még?

MISS RENATA: Ide hallgasson, asszonyom, nekem ingyenjegyem van, veterán vagyok.

PÉNZTÁROS: A személyvonatra van ingyen. A gyorsvonatra különbözetet kell fizetni.

MISS RENATA: Mintha gyorsan menne. Pont olyan lassú, mint a személy.

(A pénztáros becsapja az ablakot. Miss Renata kopogtat. Előveszi a táskáját, a tárcájában keresgél, macskás fényképek hullnak ki belőle. Háta mögött a sorban Vasile várakozik.)

PÉNZTÁROS: Következő.

VASILE (Miss Renata válla fölött): Kérek szépen egy jegyet Bukarestig.

MISS RENATA: Várjon, kérem, adom a pénzt. Pofátlanj, ráléptél a fényképre. Nézze meg az ember. Várjon, hogy szedjem ezt össze. Nem szégyelled magad?

VASILE: Elnézést kérek, nem láttam.

MISS RENATA: Nézz az orrod elé, kislány, látod, hogy bajban vagyok, ez nem akar jegyet adni, erre keresztüllépsz rajtam.

VASILE: Nem láttam, bocsánat.

PÉNZTÁROS: Ne mind kiabáljon, legyen szíves! (Odaadja a jegyet, Miss Renata idegesen távozik) Egész vagy fél?

MISS RENATA: Mit bocsánat?! Mit bocsánat?! Majd megkapod te...

VASILE: Diák. (Miss Renatának) Bocsánatot kértem, most mit csináljak?

(Miss Renata idegesen távozik, nehézkesen ráncigálja maga után a bőröndjeit)

PÉNZTÁROS: Igazolványt és szelvényeket.

(Vasile gyűrött pénzt húz elő a zsebéből, leteszi az ablakba. Az igazolványát keresi.)

PÉNZTÁROS: Ez pénz?! Ez pénz?! Hát így kell tartani a pénzt?!

VASILE: Nem értem.

PÉNZTÁROS: Mit akar ezekkel a galacsinokkal, kisasszony?

VASILE: Miért, mi bajuk? Ez nem pénz?

PÉNZTÁROS: Vigye innen, és adjon másikat! Igazolványt és szelvényeket. (Vasile a pulton simítgatja a bankjegyeket)

VASILE: Inkább keressen másik állást, ha nem szereti, amit csinál.

PÉNZTÁROS: Most komolyan... képzelje magát az én helyembe... jó lenne, ha én is összegyűrve adnám magának a jegyet? Mit szólna hozzá? Ha így összegyűrve adom a jegyet. Ahogy maga nekem a pénzt.

VASILE: Kérem szépen a jegyet.

PÉNZTÁROS (szünet): Hogy nem szégyelled magad? Mégis mit képzelsz magadról? Ideadsz egy igazolványt a saját fényképeddel,

mellette egy férfinév, és azt akarod, hogy kedvezményt adjak rá? Akarod, hogy hívjam a rendőrséget?

VASILE: Az az én nevem.

PÉNZTÁROS: Tessék? Ezt most nem hallottam jól. Személyigazolványt.

VASILE: Csak útlevelem van nálam. Hosszú időre utazom el, és nem hoztam a személyimet.

PÉNZTÁROS: Nem tudom, van-e fogalmad, de nincs, mit csináljak az útlevelemmel. A személyigazolványt kérem. Idefigyelj, te, Vasile! Ezt elkobozom.

VASILE: Akkor adjon egész jegyet.

PÉNZTÁROS: Értsem úgy, hogy csalsz, mert nagy a szegénység. De mégis mennyire hülyének nézel te minket, férfinévvel és saját fényképpel akarsz kedvezményt szerezni?! Hát ilyet még nem pipáltam. Ember, ez hihetetlen. (Szenvédélyesen eltépi az igazolványt)

VASILE: Siessen, kérem! Indul a vonatom. Nem késhetem le, muszáj odaérnem...

PÉNZTÁROS: Adod a nagymenőt? Vagánykodsz? Legalább ne légy szemtelen! (Szünet) És ne idegeskedj, mert én mondom meg, mikor indul. (Átnyújtja a jegyet)

VASILE: Köszönöm.

PÉNZTÁROS: Nincs mit.

(Szünet)

(A képernyő a vonatok érkezését és indulását jelenti be. Egyetlen vonat várakozik.

A Kar induláshoz hangol. Böröndökkel, szatyrokkal kínlódva érkezik Miss Renata. Segítséget kér az állomásban álldogálótól. Néhány vasutas segít neki felszállni. Kiválasztja a helyét az ablaknál, menetiránynak, és figyelmesen letörölgeti az ülést. Megpróbálja belegyömöszölni a papírsebkendőt a szemetesbe, ami erre kiborul.)

A KAR: bejelentik a vonatindulást

köpködés

káromkodás

kalapácsolás

bemondják a megállókat

Beszterce

Déda

Maroshévíz

Marosfő

Gyergyószentmiklós

Sepsiszentgyörgy

Brassó

Predeal

Ploiești, Nyugati Pályaudvar

Bukarest, Északi Pályaudvar

(Miss Renata törölközőt vesz elő, leteríti vele az ülökét, és leül, lábánál a bőrönddel.

Belép Neagoe, kezében egy szatyor és az aktatáska. A másik ülésen foglal helyet, az ajtó mellett. A táskát a kezében fogja.)

A KAR:

kiabálás

szoty

nevetés

átkozódó cigányasszony

hagyma

rengeteg hagyma

(A képernyőn:)

Senkiben sem szabad megbíznod

Senkinek sem szabad hinned

Csak saját magadnak

Ha bármi gyanúsat látsz

Sürgősen értesítsd

Az egyenruhás alkalmazottakat

A helyi tévében

Szabó Gabi – olimpiai bajnok

8 arany, 10 olimpiai érem

– egy megkérdézett kisgyereket –

Mit fogsz csinálni, ha nagy leszel?

Úgy futok majd, mint Szabó Gabi.
Mihaita 11. Ma tízéves, holnap olimpiai bajnok.
Ajánlja fel adója 2 százalékát¹²
Támogassa a holnap Szabó Gabiját
Mert az okos emberek
Okosan fektetik be a pénzüket.

(Vasile előveszi a kameráját, fényképez. A Kar egy tagja fenyegetően közelít)

VASÚTI ALKALMAZOTT (nagyon részeg): Tilos fényképezni! Nem tudod, hogy az állomáson tilos fényképezni?! Vedd ki a filmet!
(Megszorítja a csuklóját, rángatja)
VASILE: Ez digitális gép...
VASÚTI ALKALMAZOTT: Nem érdekel. Nem mész sehova, amíg ide nem adod a filmet.
VASILE: Nincs benne film. Engedjen el! Lekésem a vonatom.
VASÚTI ALKALMAZOTT: Nem mész sehova, amíg ide nem adod a filmet. Vagy egyezzünk meg valahogy... Biztosan van pénzed, ha vonattal utazol...

(Vasile kitepi magát és felszáll. A vasúti alkalmazott tovább fenyegetőzik és szitkozódik. Vasile felteszi a fülhallgatóját, és felhangosítja a zenét.)

A KAR (sírva):
Hosszú fűtty
kerekek.

(Vasile sietve belép. Ledobja a táskáját az ablak melletti másik helyre, és a folyosón marad cigarettázni.)

A KAR:
Csikorgás
Zakatolás
Zsibongás
Hangok
„Beszélünk”
„Pá puszi!”
„Ha találkozol azzal a pofátlan hügoddal, mondd meg, hogy hívjon fel.”
„Visszajövök!”
„Vigyázz magadra, jó? Ne járkálj csóré nyakkal, mert megint megfázol. Jó, jó!”
„Na szia”
„Nem kell megvárnotok, hogy elinduljon...”
„Kimegy érted Țarcă? Igen? Na jó.”
„Puszi.”
Nehéz fémajtók csapódása

VASILE (kinyitja a fülkében az ablakot, idegesen): Pontosan indul!

(Szünet)

MISS RENATA (forgolódik, feláll, sétál. Kimegy a folyosóra. Visszajön. Szeszt és vattát vesz elő, bedugja a fülét. Bevesz egy fájdalomcsillapítót)
NEAGOE (alvást színlel, arcába húzza a zakó gallérját)
MISS RENATA: Azt hiszem, vagy kilenc órát megyünk. Kilenc órát, ugye? (Senki se válaszol) Ha Szeretfálván áradás van, akkor még többet is. Milyen hideg lett. Mintha tegnap nem lett volna ilyen hideg. Veszek magamra valamit... (Sétál) Nem tudják véletlenül, hol van az Eurolines megállója Bukarestben? Úgy értem, tudom, hol van, de merre kell menni. (Nem kap választ. Vár, közben rosszálló pillantásokat vet Vasiléra) Huzat van.
VASILE (az ablakban áll, zenét hallgat)

MISS RENATA: Na nézd, könnyezik a jobb szemem. Hallod-e, kislány, miután összetapostad a fényképeimet, még az ablakot is rám nyitod?! Most szépen becsukjuk, jó? (Vasile nem hallja) Kérlek na. Csukjuk be, kérlek.

A KAR:

fütyöl
sípól
váltók kattogása
váltók

fémlemez zaj.

MISS RENATA (feláll, félve kiveszi a lány füléből az egyik fülhallgatót): Szól a telefonod. (Az ablak felcsapódik)

VASILE (kiveszi a telefont a táskájából. Nincs nem fogadott hívása. Nevet. Kinyitja az ablakot)

MISS RENATA: Menj ki a folyosóra, ne kényszeríts ebben a huzatban ülni. Uram, mondjon valamit maga is.

NEAGOE: Megkérem, ne beszéljen olyan hangosan. Aludni szeretnék.

VASILE (Miss Renatára néz, feléharap a levegőbe. Nevet)

A KAR:

Pokoli zakatolás
Fémlemez csattogása
egyre
hangosabban.

Vízcsobogás.

MISS RENATA: Csukd be az ablakot! Kérlek. Kérlek. Csukd be!

VASILE: Nem lehet. Nem bírom. Ez a hely bűzlik. Bűzlik tőlem, bűzlik tőled, bűzlik ettől a szar vonattól. Nincs levegő.

MISS RENATA (elővesz egy deo-spray-t, befújja a fülkét)

VASILE: Adtál egy pofont a szarnak. Nekem is ide szól a jegyem. Nem ülhetek át. Úgyhogy egész éjjel nyitva lesz az ablak.

MISS RENATA (siránkozik és ringatja magát): Kérhetsz bármit, csak csukd be az ablakot.

NEAGOE (erős köhögés tör rá a spray-től. Köhög. Köhög. Üveget húz elő a belső zsebéből. Iszik. Kimegy)

A KAR:

szoty
köpködés
váltók kattogása
eső.

MISS RENATA (az ablak mellett ül. Ázik. Harapdálja az ajkát. Mozdulatlanul ül)

VASILE (az ablakban áll, ázik)

NEAGOE (visszajön, árad belőle a cigarettaszag, leül)

MISS RENATA (elővesz egy zacskó almát. Kiborítja az ülésre. A fejére teszi a zacskót)

A KAR:

mennydörgés
villámlás

MISS RENATA: Idióták országa, hogy raknám bele!

NEAGOE (felrebben. Kíváncsian körülnéz. Mosolyog)

MISS RENATA: Ez van. A szerencsétlenség netovábbja. Romániába születtem.

A KAR:

Három színt ismerek e földön¹³

Piros, sárga és...

A mi hazánk, a mi hazánk,

Büszke ország, délceg ország,

Szemünk fénye, szívünk vágya,

Égbe emel minket szárnya.¹⁴

hangos fék

NEAGOE: Tessék? (Miss Renata nem válaszol)

VASILE (becsukja az ablakot)

MISS RENATA: Minden alkalommal. Minden egyes alkalommal ugyanúgy. (Rettentő ideges) Mintha valaki mindenáron be akarná bizonyítani, hogy végleg el kell mennem.

A KAR:

fütty
Kalapáccsal kopogtatják a kerekeket
káromkodás
érkező és
induló vonatok
eltűnt
személyek bejelentése
sör, kávé, ásványvíz
árus
kiabál
Állomás.

(Reklámfelvétel:)

„Mert nem kell futnod
Ne fuss
Nem kell futnod
Hogy időben légy
Ne fuss
Állj meg
Értsd meg
Szállj szembe vele.”
Senkiben sem szabad megbíznod
Senkinek sem szabad hinned
Csak saját magadnak
Ha bármi gyanúsát látsz
Sürgősen értesítsd
Az egyenruhás alkalmazottakat

VASILE (füllhallgatóval a fülén, az ablakban)

MISS RENATA (zavarodottan és idegesen): Nem tudom, nem tudom! De nem bírom tovább. Kész röhej. (Feláll a ragadósra melegezett műbőr ülésről) Én elmegyek. Külföldre. Idén lesz hatodjára, és minden alkalommal, mielőtt elmegyek, mindenféle nyomorúság történik velem. Nem akarok visszajönni többé. Elunnak, és hazaküldenek egy hónap után. Hazajövök, ülök két hetet, és meglepem őket, visszamegyek. A németországi unokahúgaimhoz. De ezúttal, kész, többé nem jövök vissza.

NEAGOE: Elég baj. Már úgy értem, magának. Bizonyára sosem dolgozott ott, és nem tudja, milyen érzés olyan embereknél rabszolgának lenni, akik szemében egy vasat sem érsz, és akik azt mondogatják, hogy bármikor találnak jobbat helyetted. Hogy buta vagy. Tolvaj. Cigány. Moldovai. (Nevet) A hölgynek igaza van. Bűdös van.

MISS RENATA: Semmit sem értek. Miért kínoznak mindenáron? (Panaszkodik) A szalonnától lenne? Hogy csapná meg a mennykő Buraganét.

VASILE: Csukja be az ablakot! Nem bírja már.

NEAGOE: Én nem akarok elmenni. A feleségem Olaszországban dolgozik. Hogy ott mi van... Katasztrófa... Ilyet, hogy nem vágatsz disznót Karácsonyra, hogy legyen valamid, mert azért a házi készítésű mégis jobb. Tulajdonképpen ezt keresik a kapitalisták is. A természetest. Minél természetesebbet. Hát mi abban a természetes, amit a supermarketben veszél?! Foglalkozom én a magam dolgával, ne dugja bele az orrát a szaros közösség. A gondoskodó. Hát nem tudom, hogy mondjam, de én kinyitom az ablakot...

A KAR:

fűtty
zakatolás
fűtty
szitkozódás
repülő üvegek
üvegcserep
elindul a vonat.

MISS RENATA (feláll, szalonnát, hagymát vesz elő. Összetapossa a hagymát): Orgenik. Náluk így mondják, orgenik. Tetszik?

Tetszik? (Neagoe orra alá dugja a hagymát)

NEAGOE (ellöki)

MISS RENATA: Ez az én vízumom. Orgenik fűd. Ilyen szarokat viszek ajándékba. Bármennyit mosakszom, hagymaszagú vagyok.

Nem megy le.

VASILE (nevet)

MISS RENATA: Szalonna- és hagymaszagú ez az ország. (Neagoe arcához keni a szalonnát)

NEAGOE (kezével töröli az arcát, majd lenyalja): Az. Az.

MISS RENATA: Annyira utálok. Undorodom.

NEAGOE: Te asszony, itt az élet művészet. Tudnod kell, hogyan örülj, hogyan boldogulj, hogyan húzd ki magad a szarból is! A szarból! És lehet. Ti is tudjátok. De rabszolgaság idegenben, azt nem.

VASILE: Nagyon jó ez, hogy boldoguljunk. Úgy intézzük, hogy jó legyen, mi? Az anyádat is eladod. Rémes.

NEAGOE: Akkor csak szarjanak rád azok. Azt hiszed, nem tudom, mi megy odakinn?

VASILE: Az ember nem feltétlenül azért megy külföldre, hogy pénzért basszon. De mivel a románoknak mindig igaza van, te nyilván tudod, mi megy odakinn.

NEAGOE: Igen... (Felidegesedik) a franc se ismer, a családod és a barátaid úgyse tudják meg, persze hogy mindent bevállalsz. (Cseppfolyósan beszél, köpdös. Miss Renata visszateszi a fejére a zacskót) A túlélésért bármilyen munkát elfogadsz, aztán egy jó hangos bárból hazatelefonálsz, hogy elmondd, milyen boldog vagy, és hogy az álmaid beteljesülnek. Ennyit a boldogulásról. Tulajdonképpen jobb, ha mind elmentek, mennyivel jobb volna az ilyenek nélkül, akik folyton siránkoznak.

VASILE: Nem, én visszajövök, de nyugi, nem az olyanokért, mint te.

NEAGOE: Inkább keress magadnak ott egy vénembert, gyorsan meghal, lenyúlod a pénzét, és meg van oldva. Mert olyan szép reményű vagy.

VASILE: Bűdös a szája. De ez is része a maga román varázsának és a komoly román szájhigiéniái nevelésnek. Hülye parasztok.

MISS RENATA: Kérem, ne veszekedjenek... kérem... Nem akarják kicsit kinyitni az ablakot? Olyan meleg van. Alig kapok levegőt.

(Szünet)

A KAR:
dübörgések
vízcsorgás
a mosdóból
fogmosás
karcolások
kiabálások
villanó fények
Állomás

(Hangos és videoreklámok:)

A vasúti társaság hirdetései és reklámjai
Magyar nyelven15
Helyi tévé
Szabó Gabi – olimpiai bajnok
8 arany, 10 olimpiai érem
– egy megkérdozett kisgyerek –
Mit fogsz csinálni, ha nagy leszel?
Úgy fogok futni, mint Szabó Gabi.
Misike. Ma tízéves, holnap olimpiai bajnok.
Ajánlja fel adója 2 százalékát
Támogassa a holnap Szabó Gabiját
Mert az okos emberek
Okosan fektetik be a pénzük.
„Mert nem kell futnod
Ne fuss
Nem kell futnod
Hogy időben légy
Ne fuss
Állj meg
Értsd meg
Szállj szembe vele.”
Senkiben sem szabad megbíznod
Senkinek sem szabad hinned
Csak saját magadnak
Ha bármi gyanúsát látsz
Sürgősen értesítsd
Az egyenruhás alkalmazottakat

Neagoe idegesen nézelődik
káromkodik
némán elhalad egy férfi
szentképeket, kulcstartókat, golyóstollakat tesz ki
eladásra
az ülésre
Renata mellé
elmegey
visszajön
senki se vásárol
elveszi
a vonat irányt vált
kimegy az állomásból

MISS RENATA: Elnézést. Elnézést. Cserélhetnénk.
VASILE (feláll)
MISS RENATA: Nem tudok háttal utazni, rosszul leszek. Cseréljünk, kérem.
NEAGOE: Beszéljen a kalauzzal, nekem ide szól a jegyem.
VASILE: Az a francot sem érdekel. Álljon fel! Fucking shit!
NEAGOE: Neked meg mi bajod? Nem szégyelled magad, hogy beszélisz?
VASILE: Megkérte, hogy cseréljenek, olyan nehéz ezt megérteni?
NEAGOE: Mi közöd? Mit szólsz bele? Foglalkozz a magad dolgával, kislány.
VASILE: Fucking ass.

NEAGOE (felképeli)

MISS RENATA (leloccsintja teával az üvegéből): Nem szégyelled magad?

NEAGOE: Mit csinálsz, asszony? Tönkretetted az öltönyöm.

MISS RENATA: Váljék egészségedre!

NEAGOE (lehúzza a bakancsát): Állj fel innen, le akarok feküdni. Fuckin fuckin majd megmutatom én nektek fuckin. (Rugdossa.

Vasile dermedten ül. Miss Renata küzd a helyéért, majd átül Vasile mellé) Hogy mersz így beszélni, taknyos, mit képzelsz magadról!

MISS RENATA: Mocsok disznó.

NEAGOE: Pofa be, aludni akarok.

MISS RENATA: Kapcsold fel a lámpát, kislány, nem ülhetünk a sötétben ezzel a disznóval, még képes, és megöl.

NEAGOE: Menjenek máshová.

VASILE (felkapcsolja a fényt): Hívom a rendőröket.

NEAGOE: Foglalkozz a magad dolgával, kislány, és kapcsold le a villanyt!

MISS RENATA: Kapcsold le, kapcsold le, már nincs sok. Mennyi. (Megnézi az óráját) Még van...

VASILE: Akkor lekapcsoljam, vagy mi a fenét akar?

MISS RENATA: Kapcsold, kapcsold! (Imádságos könyvet vesz elő, és a folyosóról beszűrődő fénynél olvasni kezd, mormolja)

A KAR:

Hagymát aprítanak

halkonzerv

pisilnek

WC hangja és zaja

alufólia

zacskók

műanyag palackok ritmusa

kerekek kattogása

vonatfütyty.

(A vasúti alkalmazottak táncra perdülnek, menetelve földhöz csapkodják a lábuk, zihálnak, a három szereplő alszik.)

MISS RENATA (ijedten ébred, ideges, amiért elaludt. Leellenőrzi az ülés alatt a bőröndöt. Suttogva): Şumudică? Şumudică?

(Négykézlábra ereszkedik, az ülés alatt keresgél) Cicc-cicc-cicc... Cicc... Şumudică... Kapcsolják fel a villanyt! Kapcsolják fel a villanyt!

(Vasile ijedten felugrik, felkapcsolja a villanyt, miss Renata négykézlábon. Neagoe felébred, ölében az aktatáska, lábait felkapja az ülésre)

MISS RENATA (fuldoklik, kidülled a szeme)

A KAR:

Ütemes zihálás

A zihálás

átalakul

a vonatkerekek

kattogásává.

VASILE: Nyisd ki az ablakot! Gyorsan nyisd ki az ablakot!

NEAGOE: Megfullad! Mit csináljunk? Megfullad!

MISS RENATA: Fáj a mellkasom. Valami erősen nyom. Vegyék le rólam a bőröndöt, kérem.

NEAGOE: Csak nyugodtan. Nincs rajta semmi bőrönd. Próbáljon nem mozogni. Mihez kezdünk? Mit csináljunk?

VASILE: Szívrohama van. Hagyd a picsába azt az aktatáskát, és segíts! (Kezd kipakolni a táskából)

NEAGOE (magához szorítja az aktatáskát): Mihez kezdünk? Ez itt fog nekünk meghalni. Nehogy itt haljon meg! Megállunk? Meg kell állnunk? Meghúszom a vészféket. Itt van.

VASILE: Megbolondultál?! Nehogy meghúzd! Segíts ráfektetni a ruhákra, hogy ne himbálja a vonat.

(Kiszedik a ruhákat a bőröndből. A csomagtartóról leugrik egy macska. Az ülésre teszik.)

VASILE (ijedten): Ez magával hozta a macskát.

NEAGOE: A rendőrség ne jöjjön. Nehogy! (Rémülten) Macska? Nehogy! Állítsuk meg a vonatot. (Kimegy a folyosóra. Suttogva)

Segítség. Senki. Mindenki alszik. Senki. Macska?

VASILE: Ne tegye! Nem engedem. (Vasile megfogja a macskát. A karjában tartja) Ha megállítja a vonatot, lekésem a repülőt, és elment a francba az egész. Ne állítsa meg! Kérem. Csak egy évre. Kérem.

NEAGOE: Nem. Nem. Nem... Nem állhatunk meg. Mindent elveszíték. Nem, nem. (A vonat fékez, az asszony leesik az ülésről. A macska kiugrik Vasile karjából az ablakon.)

MISS RENATA (hörög. Mély levegőt vesz): Ne hagyjatok! Nem halhatok itt meg. Şumudică? Şumudică? Ne itt. Kisasszony!

VASILE: Rám néz, hozzám beszél, rajtam keresztül beszél. Halálán van. Rakom bele az elutazásba. Megállítjuk a vonatot. Halálán van.

NEAGOE: Megállítjuk a vonatot. Megállítjuk a vonatot! (Pánik)

VASILE: Segítsen!

NEAGOE: Ki az a Şumudica?

VASILE: Nem kellett volna megmozdítanunk. Kurva vonatja.

A KAR:

fütty

rázkodás

repülő hagymák

mindenfelől

(A vasúti alkalmazottak parizert tömnek egymás szájába, a macska is próbál elkapni belőle. Vasile hirtelen felemelkedik, hogy meghúzza a vészjelzőt. Neagoe az utolsó pillanatban elkapja, és megállítja)

VASILE: Mit csinálsz? Mi a szart csinálsz?

NEAGOE: Százezer dollár. Nem hagyhatom veszni. Százezer. A szerződés... százezer. Repülővel. Nem lehet. Vissza kell hoznom. A feleségem. A feleségem... (Vasile felmászik a vészjelzőhöz. Neagoe visszarántja) Nem hagyhatom veszni a szerződést. Neked tanulnod kell. Ő már úgylis meghalt.

VASILE (zihál. Neagoe lefogja a kezét. Nem tud mozogni): Tényleg halott.

NEAGOE: Ha legalább volna gyertyánk.

(Szünet)

VASILE (öngyújtót vesz elő, leül az asszony fejénél)

(Hosszú szünet)

A nevem Vasile.

NEAGOE (értetlenül néz): Jó.

VASILE: Meg kellett volna állítanunk a vonatot.

NEAGOE: Miért hívnak Vasilénak?

VASILE: Apám után. Idióta ország. Ennyi az egész. Fiút szeretett volna. Csúfot űzött belőlem.

NEAGOE: De miért nem változtattad meg a neved?! Elmész a törvényszékre. Pénzbe kerül, de na...

VASILE: Mert mielőtt Bukarestbe költöztem volna, nem voltam 18, és szülői beleegyezésre lett volna szükségem, most meg nincs időm tárgyalásokra járni Besztercére, hogy megváltoztassam a nevem.

(Szünet)

NEAGOE: Meg kellett volna állítanunk a vonatot.

VASILE: Nem. (A felforrósodott öngyújtó megégeti a kezét) A mentő két óra múlva jött volna. A nővér glükózt adott volna neki, és úton a kórház felé meghalt volna a rázkódástól meg minden...

A KAR:

böfög

káromkodik

köpköd

pisil

zaj

riasztó

rémült hang

fékcsikorgás.

(A vonat hirtelen megáll egy hídon. Kialszik a fény. Csend.)

(Szünet)

(Sötét)

VASILE: Nem hiszem el. Húsz perce állunk. Fuckin' shit.

(Miss Renata az ülésen, ruhákkal felpockolva. Neagoe kidugja a fejét, a folyosót kémleli. Vasile kinéz az ablakon.)

VASILE: Most mihez kezdünk?

A KAR:

hegedűszó

villanó reflektorok

tülkölő

gépkocsi

walkie talkie hangok

Kalapáccsal kopogtatják a kerekeket

káromkodás

folyó csobogása

tücskök

vízcsorgás

iszapszag

tücskök

szúnyogok

NEAGOE: Bedöglött. Itt fogunk állni. Itt tartanak, mondom neked. Meglátod, mennyit tartanak itt. Itt tartanak. Takard le az arcát! Nem bírom. Nem bírom. Itt tartanak.

VASILE: Koromsötét van. Semmit se látok.

NEAGOE: El kell jutnunk a reptérre. Muszáj mennünk. Csináljunk valamit. Legalább innen szabaduljunk.

VASILE: Egy hidon vagyunk. Szálljunk le. Közel az út, ott mindjárt. Leintünk egy autót. Másképp itt maradunk.

NEAGOE: Ezzel mit csinálunk?

VASILE: Nem hiszem, hogy magunkkal vihetnénk.

NEAGOE: És ha elkapnak?

VASILE: Hogy mi?

NEAGOE: Nem tudom, nem tudom... Hogy nem állítottuk meg a vonatot, hogy nem szóltunk... Tudom is én...

VASILE: Gyerünk, mozogj! Leszállunk.

NEAGOE: Ne az ajtón, meglátnak. Nem szállhatunk le. Meglátnak és letartóztatnak. Mindent elveszítünk.

VASILE: Megbolondutál! Kész. Kész. Leszállunk.

NEAGOE: Ne menj ki! Ha meglátnak, nyilatkozatot kell adnunk, hogy hogyan halt meg a vénasszony, és itt maradunk. Mondom neked. Itt maradunk. Együtt kell elmenekülnünk. Kérek.

VASILE (kétségbeesve): Kimászunk az ablakon. Gyere! (Kinyitja az ablakot) Várj, vannak valakik az ajtóban. (Kiszól) Elnézést?

Elnézést? Nem tudják, meddig állunk?

(Szünet)

Seggrészegek. Gyerünk az ajtóhoz.

NEAGOE: Nem... Kimenekülünk az ablakon. Ha ott van a kalauz is? Vagy a rendőrség? Ha megállítanak nyilatkozatot venni, itt ragadtunk. Ne zajongj! Arrafelé vesszük, és kimegyünk az útra. Kimászok, aztán segítek neked.

VASILE: Nem. Először én. (Felmászik az ablakra) Fogjál! Lassan engedj!

NEAGOE: Foglak... foglak... ne beszélj olyan hangosan, meghallanak...

VASILE: Add a ruháimat!

NEAGOE: Hagyd a francba!

VASILE: Gyere! Ugorj!

NEAGOE (beszorul az ablaknyílásba): Az anyja izéje!

VASILE: Húzd be a hasad!

NEAGOE: Nem tudom. Beszorultam.

VASILE: Húzd be! Ugorj! Dobd ide a nyavalyás aktatáskát! Ugorj, ugorj!

(Neagoe ledobja az aktatáskát Vasile mellé)

A KAR:

Hangos fütty

Kerekek kattogása

csikorgás

nyikorgás.

(Kigyúl a fény a fülkében. A vonat elindul.)

VASILE (ordít. Az ajtó felé szalad): Nem hiszem e! Fuck. Fuck.

NEAGOE: Ne az ajtóval foglalkozz! A táska! Kérek, dobd ide a táskát! Kérek, ne tegyéi tönkre!

(A vonat egyre gyorsabban megy. Vasile odadobja a táskát, a férfi nem kapja el, többször próbálkozik.)

A KAR:

Pokoli fűtty
dübörgés

(Miss Renatát ide-oda dobálja a vonat a fülkében.)

NEAGOE: Rajta! Kérlek! Dobd! Az az! (Nem sikerül elkapnia, csak beleér a keze, és a táska a folyóba esik. Vasile lemarad a vonat mögött) Oda lett.

A KAR:

fék
kemény zaj.
Erős robaj
ütődés.
A Kar egyik tagja
vízzel teli edénybe dobja
az aktatáskát.
Fémes csikorgás
fűtty
néhányan Vasile után kiabálnak
nevetnek rajta
ujjal mutogatnak
köpködés
Fűtty! Fűtty!

(A kimerült, leizzadt Kar az arcát törölgeti. Kezükről paradicsomlé folyik. Összekénik az arcuk, a kezük, a narancssárga nyakkendőjük. Neagoe bezuhan a fülkébe, feláll, odafut, hogy lekapcsolja a villanyt. Leül az ajtó mellé. Kényszeredetten ismételteti: „végem van”.)

A KAR:

Hangok a folyosón
szoty
nevetés

(Neagoe megrémül. Megpróbálja ülő helyzetbe rendezni Renatát, mintha csak az ablakon nézne ki, kidobja az ablakon Vasile ruháit, a szemetet, kitakarítja a fülkét.

Az állomásban. Piros fénytábla, melyen írja: Brassó. Egy női hang bejelenti: 1640-es gyorsvonat. Érkezik Bukarest Északi Pályaudvar irányából a 4-es vágányra. A szerelvény szerkezetet megnézhetik a peron közepén elhelyezett táblán.)

NEAGOE (kezében a szatyrával kioson, behúzza maga mögött az ajtót. Leszáll)

A KAR:

Hisztérikus ritmusok
Döngetett fémlapok
hangosan
énekelnek.
Bukarest, Északi Pályaudvar

(Bukarest Északi Pályaudvarán – a vonatok érkezését és indulását bejelentő képernyők. Egy nő a Karból bundát vesz fel, vastagon kisminkeli magát, kezében mikrofon. A Kar másik tagja filmezi. A nő mögött összegyűlnek a vasúti alkalmazottak, mutogatnak, néhányan látványosan részegesek, mások ebédszünetet tartanak, senki sem dolgozik, és a kamera pontosan ezt akarja lefilmezni.)

BEMONDÓNŐ: ... az asszony holtteste, a vasút azonban nem vezet semmiféle utaslistát. A román vasúti személyszállítás messze elmarad az európai standardoktól. Befektetői szándék híján a Román Vasúti Társaság kizárólag állami fenntartásból működik, és

évente növeli a veszteségét. A vállalat kimutatásai szerint a személyszállító vonatok közel kettő percet késnek minden száz kilométeren. Bár ez nem tűnik soknak, a tavalyi év során a vonatok összesen 900 napot késtek, 900 napot, azaz kereken két évet és 170 napot. Ștefan Roșeanu, a RVT főtitkára elmondta, „A késések oka főként a romániai vasúti sínek rossz állapota. A menetrend összeállításakor az aktuális állapotot vesszük figyelembe, ami az év során romlik, és késéseket eredményez.” A főtitkár elmondása szerint a tavalyi évre előirányzott 114 km helyett 2 kilométeren sikerült kijavítani a síneket, mert a Világbank nem utalta a javítási munkálatok kofinanszírozásához szükséges összeget. Az új európai előírásoknak megfelelően 2012-től kezdődően az utasok kárpótlást fognak kapni a késések után. Mindezek ellenére a vonat továbbra is a legbiztonságosabb közlekedési eszköz.

hangosabban
még hangosabban
hangosan
dallamos üvöltés!
hangosaaaaaaaaan.

Vége

JEGYZETEK

- 1 A román cím – ROMÂNIA, te pup – kétértelmű, a te pup, azaz puzsi! vagy puzillak! hétköznapi elköszönés barátok közt, ugyanakkor a hangsúly függvényében lehetőségként benne van a lerázás. Az angol fordítás címe Romania, kiss me! (Ford. megj.)
- 2 László. A románban közönséges, gyakori keresztnév.
A fordításban megtartom az eredeti neveket, lábjegyzetben jelzem a magyar megfelelőt (ha van), vagy amit konnotál. (Ford. megj.)
- 3 Tradicionális román családnév
- 4 Cicanév, pl. Cirmoska
- 5 Asociația de Conducere a Oamenilor Săritori – a szerző besztercei középiskolai osztályfőnökének egyesülete. (Ford. megj.)
- 6 Országszerte fogható rádióadó, „minden idők legnagyobb slágereit” játssza, a középkorúak kedvelt adója. (Ford. megj.)
- 7 Olcsó és büdös román cigaretta, a rendszerváltás előtti korszak kedvelt márkája. (Ford. megj.)
- 8 Becenév, olyasmi, mint a Babi.
- 9 Arăbet – fantáziászó, az arab kicsinyítő képzős, pejoratív hangzású variációja. (Ford. megj.)
- 10 Cioară – szó szerint holló. Pejoratív megnevezés a sötét bőrűekre, legyen szó akár romáról, akár négerről. (Ford. megj.)
- 11 Misike
- 12 Romániában a személyi adó 2%-át lehet nonprofit szervezetekhez irányítani.
- 13 „Trei culori cunosc pe lume” – a kommunista Románia '89 előtti himnuszának kezdősora. (Ford. megj.)
- 14 Hazafias ének: <http://www.youtube.com/watch?v=lhebYKddRA4> (Fordítás tőlem, B. K.)
- 15 Utalás arra, hogy a vonat magyar többségű településen halad át. (Ford. megj.)

Kategória: színház

Denumire autor: Bogdan Georgescu

Látó Szépirodalmi Folyóirat